

กลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน
วันที่ 857
วันที่ ๘ ต.ค. ๒๕๖๒
เวลา 10.45 น.

บันทึกข้อความ

ส.ป.ก.อุทัยธานี
วันที่ ๒๑/๙/๖๒
วันที่ ๗ ต.ค. ๒๕๖๒
เวลา -

ส่วนราชการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน โทร. ๐-๒๒๘๒-๔๔๓๒

ที่ กษ ๑๒๐๕๔/ ๖ ๒๓๓๖๒ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ความเห็นคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรณีการตรวจสอบการครอบครองที่ดิน
ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

เรียน ปฏิรูปที่ดินจังหวัด อุทัยธานี

ด้วยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ เรื่องที่ ๕.๑ ค่าธรรมเนียมการตรวจสอบทรัพย์สินและหลักทรัพย์สินของเกษตรกรเพื่อประกอบการพิจารณาในการขอเช่าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งได้มีการหารือประเด็นการจ่ายค่าธรรมเนียมให้แก่กรมที่ดิน กรณีการตรวจสอบการครอบครองที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน โดย คปก. มีความเห็นว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มีระบบการตรวจสอบการครอบครองที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินอยู่แล้ว จึงไม่ต้องให้สำนักงานที่ดินตรวจสอบอีกครั้ง รายละเอียดตามเอกสารแนบ

ส.ป.ก. จึงขอแจ้งความเห็นของ คปก. ดังกล่าว ให้ทราบเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

๑. ☐ เป็นเอกสารอ้างอิง
๒. ☐ กลุ่มงานวิจัย
๓. ☒ กลุ่มงานอำนวยการ
๔. ☐ กลุ่มงานส่งเสริม
๕. ☐ กลุ่มงานอื่นๆ
เมื่อ [] เดือน [] ปี []
[] ผู้อำนวยการสำนักงาน

✓ [Signature]

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

[Signature]
(นาย [Name])
ปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานี

[Signature]
(นางศิริพร อภิเดช)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ

1. แจ้งได้จน สนท. กชน. ถูกท่านเพื่อทราบยกเลิกอนุมัติ
2. ขอน อุดมการณ์ ฉายเสนอ คปค. เพื่อทราบ

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒

วันพฤหัสบดีที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมไชยวงศ์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

ผู้มาประชุม

๑. นายวิวัฒน์	ศัลยกำธร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นายมีศักดิ์	ภักดีคง	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
๓. นายสุชาติ	สินรัตน์	รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
๔. นายขรัส	บุญณสะ	ที่ปรึกษาด้านความมั่นคง (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
๕. นายภูมิรักษ์	ชมแสง	รองผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ (แทนผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ)	กรรมการ
๖. นายเจตชัย	พรหมแก้ว	รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
๗. นางดาเรศร์	กิตติโยภาส	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
๘. นางสาวดาวาลย์	คำภา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๙. นายสรเสรีญ	อัษฎมานัส	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๐. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๑. นายธีรพงษ์	สุขช่วย	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
๑๒. นายสมไสลด์	ดำเนินงาม	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
๑๓. นายสมศักดิ์	มีทวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ

เรื่องที่ ๔.๖ รายงานผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า กระทรวงการคลังกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑ ซึ่งได้กำหนดตัวชี้วัดค่าเป้าหมายการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานทุนหมุนเวียนให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐานสอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามวัตถุประสงค์ทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย ๔ ด้าน คือ ด้านการเงิน ด้านการสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการปฏิบัติการ และด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน

บัดนี้ กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ค่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๓/ว ๙๒ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ แจ้งว่า ได้นำเสนอรายงานผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑ ต่อคณะอนุกรรมการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ซึ่งได้มีมติเห็นชอบแล้ว โดยมีผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับ ๔.๔๖๔๖ คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับดี - ดีมาก (๔.๐๐๐ คะแนนขึ้นไป) ดังนี้

๑. ด้านการเงิน	ได้คะแนนรวม ๔.๐๓๕๖
๒. ด้านการสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ได้คะแนนรวม ๕.๐๐๐๐
๓. ด้านการปฏิบัติการ	ได้คะแนนรวม ๔.๙๕๙๘
๔. ด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน	ได้คะแนนรวม ๔.๒๒๐๐
	คะแนนเฉลี่ย ๔.๔๖๔๖

รายละเอียดตามตารางแสดงผลการประเมินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑ ที่แนบวาระการประชุม

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

เรื่องที่ ๕.๑ ค่าธรรมเนียมการตรวจสอบทรัพย์สินและหลักทรัพย์ของเกษตรกรเพื่อประกอบการพิจารณา ในการขอเช่าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดเพชรบูรณ์ (นายเด่นณรงค์ ธรรมมา) ได้กล่าวว่า ตามที่ ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ได้มีหนังสือขอความร่วมมือให้สำนักงานที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหลักทรัพย์ของ

ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งสำนักงานที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ทำหนังสือแจ้งตอบกลับมาพร้อมกับเรียกเก็บค่าธรรมเนียม การตรวจสอบดังกล่าวเป็นเงินจำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท จึงเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ว่า ส.ป.ก. จะนำ เงินงบประมาณส่วนใดไปชำระหรือจะต้องให้เกษตรกรเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าว

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า เกษตรกรที่จะได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. จะต้องเป็นผู้ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ประเด็นนี้จึงเป็นการตรวจสอบ ว่าเกษตรกรที่มาขอรับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. มีที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือไม่ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้มีหนังสือ แจ้งเวียนไปแล้วว่าไม่ต้องดำเนินการตรวจสอบในขั้นตอนนี้ เพราะการที่ ส.ป.ก. จะจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรรายใด ก็จะต้องมีการตรวจสอบ และ ส.ป.ก. ก็จะต้องเป็นผู้เสียค่าธรรมเนียม ไม่ควรที่จะผลักภาระไปให้เกษตรกร

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ขออนุญาตชี้แจงว่า ประเด็นนี้เป็นไปตามระเบียบการคัดเลือกเกษตรกรฯ คือ การตรวจสอบ ส.ป.ก. เป็นผู้ดำเนินการส่งให้สำนักงาน ที่ดินตรวจสอบทั้งหมดจากเกษตรกรที่ขอรับการจัดที่ดินว่าเกษตรกรมีที่ดินโฉนด หรือ น.ส.๓ น.ส.๓ ก อื่นอีก หรือไม่ โดยสำนักงานที่ดินจะคิดค่าธรรมเนียมรวมกับค่าขอ เป็นเงิน ๑๐๕ บาท เพราะฉะนั้นในการตรวจสอบ แต่ละครั้งจึงรวมเป็นเงินค่อนข้างสูง ส.ป.ก. จังหวัด จึงมีปัญหาว່ว่าจะนำเงินในส่วนใดมาชำระให้แก่สำนักงานที่ดิน ทั้งนี้ ได้เคยมีการหารือกับกรมที่ดินไปแล้วในประเด็นนี้แต่ไม่สามารถยกเว้นได้เพราะว่าเป็นการเรียกเก็บตาม แบบท้ายบัญชีของประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น ส.ป.ก. อยู่ระหว่างการหารือแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวนี้

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดเพชรบูรณ์ (นายเด่นณรงค์ ธรรมมา) ได้กล่าวว่า ในหนังสือที่กรมที่ดิน ตอบกลับมาแจ้งว่าเว้นแต่หน่วยงานนั้นจะมีกฎหมายในการขอยกเว้นค่าธรรมเนียม ฉะนั้น ขอให้ทาง ส.ป.ก. หรือ คปท. พิจารณาในการที่จะออกกฎหมาย ระเบียบ หรือหนังสือสั่งการในการขอยกเว้นค่าธรรมเนียมในอนาคต

ผู้แทนกรมที่ดิน (นายสมศักดิ์ มีทกวงศ์) ได้กล่าวว่า การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวนี้เป็นไป ตามบัญชีแบบท้ายประมวลกฎหมายที่ดินที่ได้มีการแก้ไขเมื่อปี ๒๕๕๕ อันเกี่ยวเนื่องมาจากการตรวจสอบจากระบบคอมพิวเตอร์จึงเป็นข้อกำหนดไว้อย่างนั้น ทั้งนี้ ถ้าจะตรวจสอบสิทธิการถือครองที่ดินไม่ได้ตรวจสอบแค่พื้นที่ จังหวัดเพชรบูรณ์เพียงจังหวัดเดียวแต่จะต้องเป็นการตรวจสอบทั่วประเทศ จึงขอให้ทำความเข้าใจและพิจารณา ในประเด็นนี้ด้วย นอกจากนี้ในเรื่องของการยกเว้นค่าธรรมเนียมของกรมที่ดินนั้นจะเป็นในส่วนของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกฏหมายและมีสิทธิโดยตรงในการขอข้อมูล เช่น ป.ป.ช. หรือ ป.ป.ส. เป็นต้น ซึ่งมีการจัดทำบันทึก ข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานจึงได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียม

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวิระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ในอดีตเคยดำเนินการในเรื่องนี้แต่ต่อมา เห็นว่าเป็นภาระที่จะต้องมาตรวจสอบทั่วประเทศ อีกทั้งกระบวนการการจัดที่ดินจะมีขั้นตอนการสอบสวนสิทธิ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของเกษตรกรที่จะต้องให้ข้อมูลที่แท้จริงกับเจ้าหน้าที่ โดยถ้าหากเกษตรกรให้ข้อมูลเท็จ และตรวจสอบพบก็อาจจะมีความผิดได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับทักษะและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้สอบสวนสิทธิ ที่จะพิจารณาว่าคนนี้มีแนวโน้มเป็นเกษตรกรจริงหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีกลไกให้ผู้ปกครองท้องถิ่นและ

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินระดับอำเภอ (คปอ.) ที่มีนายอำเภอเป็นประธานและมีผู้ปกครองท้องถิ่นในพื้นที่นั้นๆ ร่วมเป็นกรรมการที่จะช่วยให้การรับรองเกษตรกร ดังนั้น ขั้นตอนเหล่านี้ก็เพียงพอที่จะตรวจสอบแล้ว แต่ก็มีกรณีทีหลังตรวจสอบพบว่าเกษตรกรขาดคุณสมบัติโดยเจ้าหน้าที่ไปตรวจพบหรือมีผู้ร้องให้ตรวจสอบ ซึ่งก็ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของ ส.ป.ก. แต่หากจะใช้วิธีการตรวจสอบทั่วประเทศแบบนี้อาจจะเป็นไปได้

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในประเด็นนี้หากพิจารณาแล้วผู้จ่ายค่าธรรมเนียมควรจะต้องเป็น ส.ป.ก. ซึ่งก็ต้องไปหาแนวทาง แต่ไม่ควรจะผลักภาระไปให้เกษตรกรเพราะว่า ส.ป.ก. ต้องการตรวจสอบ อีกทั้ง ค่าธรรมเนียมในการตรวจสอบจำนวน ๑๐๕ บาท ถือว่าถูกมากแล้วเพราะเป็นการตรวจสอบจากพื้นที่ทั่วประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ส.ป.ก. มีระบบและขั้นตอนกระบวนการในการตรวจสอบเรื่องนี้แล้วก็ไม่ต้องไปให้ สำนักงานที่ดินตรวจสอบอีก ฉะนั้น ส.ป.ก. จะต้องทำหนังสือแจ้งเวียนทุกจังหวัดให้ทราบแนวทางปฏิบัติในเรื่อง ดังกล่าวนี้อให้ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบมอบหมายให้ ส.ป.ก. จัดทำหนังสือแจ้งเวียน ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อรับทราบแนวทาง ปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการ เพื่อให้การดำเนินงานมีความชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

วาระเรื่องที่ ๑ มาตรการในการแก้ไขปัญหาคอขวดของที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีภารกิจหลักในการแก้ไขปัญหาการสูญเสียสิทธิ ในที่ดินทำกินของเกษตรกร ที่ดินขาดการบำรุงรักษาทำให้อัตราผลผลิตทางการเกษตรอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นเหตุ สำคัญของปัญหาในทางเศรษฐกิจ สังคม การปกครองและการเมืองของประเทศเป็นอย่างมาก พระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงกำหนดให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรมมีหน้าที่และอำนาจในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดิน ทำกินและให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด พร้อมกับการจัดระบบการผลิตและจำหน่ายผลผลิตเกษตรกรรม ให้เกิดความเป็นธรรมแก่เกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนองแนวนโยบายแห่งรัฐในการลดความเหลื่อมล้ำในฐานะ ของบุคคลในทางเศรษฐกิจและสังคม

๒. เนื่องจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวม ๗๒ จังหวัด ซึ่งมีเนื้อที่ทั่วประเทศโดยประมาณกว่า ๔๑ ล้านไร่ และโดยที่ที่ดินเป็นทรัพย์สินที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดการกระทำความผิดเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ให้แก่ผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างมาก ดังนั้น ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม คือ การกระทำความผิดของผู้เข้าครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบ ด้วยกฎหมาย

๓. พิจารณากลับกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูล พิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป

๔. เสนอความเห็นและผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาต หรือพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๔๐ น.

(นางสมพร ทองทั่ว)

รองเลขาธิการปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

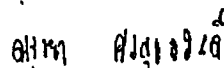
(นางดารณี ชนชนม์)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายสุชุม หวังพระธรรม)

นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นางสาวนัฐชา ศรีสุขสวัสดิ์)

นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม